[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 610: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 54

ਐਨਬੀਸੀਸੀ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3705)

10 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਪਾਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ* ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਕੋਈ ਐਮਐਸਐਮਈ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੇ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2006 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ†

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 - ਧਾਰਾ 18 - ਐਮਐਸਐਮਈ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸਿਰਫ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਯੋਗ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਠ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ' ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਇਕ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - *ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੇਟ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਉੱਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਸਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।

---

*ਲੇਖਕ

ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਨੋ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਤੇਸ਼ ਅਸਟੇਟਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 1.1, 29]

ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਏ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ - ਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਪਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਹਨ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ [ਪੈਰਾ 10]

ਨਿਆਂ - ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ - ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ (i) ਪਹੁੰਚਯੋਗ, (ii) ਕਿਫਾਇਤੀ, (iii) ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ (iv) ਇਕਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਲਈ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਹੈ - ਉਪਾਅ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [ਪੈਰਾ 10.1]

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 – ਐਸ.18 – ਸ਼ਬਦ "ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ" ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਪਾਠ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੈ - ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ" ਹਨ - ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ" - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜੇ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ' ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ "ਸਪਲਾਇਰ" ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਇਸ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਅਦਾਲਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਸਪਲਾਇਰ" ਨਾਲ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ [ਪੈਰਾ 14.1]

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 – ਸ.18 – ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ "ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਹ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ - ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ - ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 14.3]

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 - ਸ.18 – ਕੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਧਾਰਾ 8 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, "ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵੀ, "ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ

ਐਨਬੀਸੀਸੀ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 14.5]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [2021] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 1044: (2021) 18 **ਐਸਸੀਸੀ** 790; *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ* [2022] 19 **ਐਸਸੀਆਰ** 1094: (2023) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 401 – **ਵਿਲੱਖਣ**

ਕੋਨ ਐਲੀਵੇਟਰ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [2014] 5 **ਐਸਸੀਆਰ** 912 : (2014) 7 **ਐਸਸੀਸੀ** 1; *ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ* [2019] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 489: (2019) 19 **ਐਸਸੀਸੀ** 529; *ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪ ਸੂਦਨ* [2016] 9 **ਐਸਸੀਆਰ** 560: (2016) 8 **ਐਸਸੀਸੀ** 509; *ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਿੰਡੇ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ* [2020] 5 **ਐਸਸੀਆਰ** 838: (2020) 16 **ਐਸਸੀਸੀ** 335; *ਗਰਿੱਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ। ਉੜੀਸਾ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੂਰਬੀ ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼* [2010] 10 **ਐਸਸੀਆਰ** 779 : (2011) 11 **ਐਸਸੀਸੀ** 334; *ਜੀਈ ਟੀ ਐਂਡ ਡੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਐਮਕੇਟੀਜੀ,* 2017 **ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ** 6978; *ਰੀ: ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ* [2022] 19 **ਐਸਸੀਆਰ** 1094: (2023) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 401; *ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਐਸਈਬੀ* [2019] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 489: (2019) 19 **ਐਸਸੀਸੀ** 529: (2020) 4 **ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ)** 409; *ਵੈਸ਼ਨੇ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਹੈਮਿਲਟਨ ਮੈਡੀਕਲ ਏਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* [2022] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 771: 2022 **ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ** 355; *ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਤੇਸ਼ ਅਸਟੇਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਆਫ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ,* **ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 5276/2022@ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ** 26682/2018; *ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* [1991] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 64 : (1991) 4 **ਐਸਸੀਸੀ** 139; *ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ* [1988] **ਪੂਰਕ** 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 929 : (1989) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 101; *ਅਰਨੀਤ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ* [2000] **ਪੂਰਕ** 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 69 : (2000) 5 **ਐਸਸੀਸੀ** 488; *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਆਲ ਗੁਜਰਾਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ* (2006) 13 **ਐਸਸੀਸੀ** 473; *ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟੈਨਲੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ* [2006] **ਪੂਰਕ** 10 **ਐਸਸੀਆਰ** 977: (2006) 13 **ਐਸਸੀਸੀ** 210; *ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੀ ਕੇਸਾਵਨ* [2004] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 811 : (2004) 9 **ਐਸਸੀਸੀ** 772; *ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ* [2009] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 891: (2009) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 379; *ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਕੋਲ* [2000] **ਪੂਰਕ** 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 487 : (2000) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 415; **ਐਲਨ ਬਨਾਮ ਫਲਡ** (1893) **ਏਸੀ** 1 - **ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

'2024 ਥੀਮ: ਐਮਐਸਐਮਈ ਅਤੇ ਐਸਡੀਜੀ' (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ) (2024); 'ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਮਾਈਕਰੋਸਕੋਪ: ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ' (ਮੈਕਿਨਸੇ ਗਲੋਬਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ) (22 ਜੁਲਾਈ, 2024); 'ਐਮਐਸਐਮਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ' (ਪ੍ਰੈਸ ਸੂਚਨਾ ਬਿਊਰੋ) (23 ਦਸੰਬਰ, 2024); 'ਐਮਐਸਐਮਈ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ' (ਇਨਵੈਸਟ ਇੰਡੀਆ); 'ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮ' (ਲੋਕ ਸਭਾ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ) (28 ਜੂਨ, 2024); 'ਐਮਐਸਐਮਈ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ' (ਲੋਕ ਸਭਾ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ) (8 ਫਰਵਰੀ, 2024); 'ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ 2023-24'; ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਜੂਨ, 2019); 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ' (9ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 9)।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਲਘੂ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਐਕਟ, 1993; ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006; ਲਘੂ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਐਕਟ, 1993; ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996; ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ[ਸੋਧੋ]

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006; ਐਮਐਸਐਮਈ; ਫੈਸੀਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ; ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ; ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ; ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ; ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ; ਮਾਈਕਰੋ, ਸਮਾਲ ਐਂਡ ਮੀਡੀਅਮ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜਿਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3705

2022 ਦੇ ਏਪੀਓ ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.05.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨਾਗਰਕਟੀ ਕਾਰਤਿਕ ਉਦੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਵਿਜ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੂਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਬਰਤੀ ਸਾਧੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਜਾ ਚੌਧਰੀ, ਅਨੰਤ, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਰਾਜਨ, ਸਤਿਅਮ ਦਿਵੇਦੀ, ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਰੋਸ਼ਨ ਸੰਥਾਲੀਆ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਐਨਬੀਸੀਸੀ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਪਾਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ, ਜੇ.

ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ*

1. *ਜਾਣ-ਪਛਾਣ* 2
2. *ਤੱਥ* 4
3. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 6
4. *ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ* 7
5. *ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ* 8
6. *ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1993 ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ*..... 8
7. *ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗ*..... 12
8. *ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ*..... 15
9. *ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ* 17
10. *ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ*..... 20
11. *ਰੀ: ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* 31
12. *ਰੀ: ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ* 35
13. *ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ* 42

---

* ਐਡ. ਨੋਟ: ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਜੀਨੇਸ਼ਨ

1. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: 'ਛੋਟਾ ਸੁੰਦਰ ਹੈ' 1 ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਮੁੱਲ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ ਹੈ. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਐਮਐਸਐਮਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਿਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਕੁਟੀਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ'। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 20062 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੋਰਡ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

1.1 ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸਿਰਫ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1.2 ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਠ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 'ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕੇ।

---

1 ਈ.ਐਫ. ਸ਼ੂਮਾਕਰ, 'ਸਮਾਲ ਇਜ਼ ਬਿਊਟੀਫੁੱਲ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਮਾਅਨੇਟਰਡ' (1973) "ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਕ੍ਰਮਬੱਧਤਾ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲੋਬਲ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਇਕ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ *ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ*[3] ਅਤੇ *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ*[4] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

1.3 ਅਸੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਦੱਸਾਂਗੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦੱਸਾਂਗੇ।

2. ਤੱਥ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 2015 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 2016 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਾਕੇਤ ਇੰਫਰਾ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 45 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ। ਵਰਕ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ 27.08.2015, 17.11.2015, 28.07.2016 ਅਤੇ 20.08.2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਨੇ 19.11.2016 ਨੂੰ 'ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ' ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15.09.2017 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

2.1 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਿੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵਰਕ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰਣੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

---

3 [2021] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1044: (2021) 18 ਐਸਸੀਸੀ 790, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

4 [2022] 19 ਐਸਸੀਆਰ 1094: (2023) 6 ਐਸਸੀਸੀ 401, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮਹਾਕਾਲੀ ਭੋਜਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

5 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ.	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ	ਉਸਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ	19.11.2016 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲ
1.	ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-I 30.07.2015	27.08.2015 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੂਟ ਬੋਰਡ, ਰਾਜਾਰਹਾਟ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਲਈ ਦਫਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ	34.71 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 10 ਬਿੱਲ
2.	ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-II 26.10.2015	17.11.2015 ਆਈਐਸਆਈ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰ	14.18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 8 ਬਿੱਲ
3.	ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-III 19.01.2016	28.07.2016 ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਕੈਂਪਸ, ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ	10.49 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 10 ਬਿੱਲ
4.	ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-IV 19.08.2016	20.08.2016 ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਅਕੈਡਮੀ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਕੇਂਦਰ, ਕੋਲਕਾਤਾ	12.46 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 8 ਬਿੱਲ
	19.11.2016	ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ	
5.	ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-V 15.09.2017	11.10.2017 ਐਮਐਸਟੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਰਾਜਾਰਹਾਟ, ਕੋਲਕਾਤਾ	15.72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 5 ਬਿੱਲ

2.2 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਪੰਜਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਮੁਕੱਦਮਾ [(2021 ਦਾ ਕਮਿਊਨ) ਨੰਬਰ 229] ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

2.3 ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ, 28.03.2019 ਨੂੰ, ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 6. ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ 19.01.2021 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 30.09.2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

2.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

3. ***ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ***: ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 16.12.2021 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਸਫਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਕੋਨ ਐਲੀਵੇਟਰ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ*[7] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਮ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

4. ***ਦਲੀਲਾਂ***: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਨੇ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

---

6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. [2014] 5 ਐਸਸੀਆਰ 912: (2014) 7 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 18.05.2022 ਨੂੰ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

4.1 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੂਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਸੰਥਾਲੀਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ***ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ:*** ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੇ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ *ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ, ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਐਕਟ) ਅਤੇ *ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, [8] ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

7. ***ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ:*** *ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼* (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਉਕਤ 1993 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ

---

8 *[2019] 1 ਐਸਸੀਆਰ 489*: (2019) 19 ਐਸਸੀਸੀ 529, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

9 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਈ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਉੱਥੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

> "34.1.(1) ਕੀ 1993 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 23-9-1992 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
>
> 34.2. (2) ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 1993 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ 1993 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ 1993 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

7.1 ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 11 ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਧਾਰਾ 3 ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਧਾਰਾ 4 ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਧਾਰਾ 5 ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। 7.2 ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ (ਰੱਦ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜੇ ਸਪਲਾਈ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
7.3 ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: -

> "61. ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। 'ਏ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ। ਧਾਰਾ ੩ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸਪਲਾਇਰ 'ਏ' ਤੋਂ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਸਪਲਾਇਰ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 1993 ਦਾ ਐਕਟ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਧਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦਿਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ 1993 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਕ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲਾਇਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ 1993 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਉਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

62. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ *ਪੂਰਬਾਂਚਲ ਕੇਬਲਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਡਕਟਰਾਂ*, [10] *ਅਸਾਮ ਸਮਾਲ ਸਕੇਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* [11] ਅਤੇ *ਸ਼ਕਤੀ ਟਿਊਬਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* [12] ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1993 ਦਾ ਐਕਟ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ/ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ/ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7.4 ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

i) ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਸਪਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ' ਹੈ,

ii) ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਕਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀਆਂ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ 6 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ,

iii) ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

---

10 ਪੂਰਬਾਂਚਲ ਕੇਬਲਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਐਸਈਬੀ (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 462

11 ਅਸਾਮ ਸਮਾਲ ਸਕੇਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਡੀ. ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ (2005) 13 ਐਸਸੀਸੀ 19

12 ਸ਼ਕਤੀ ਟਿਊਬਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2009) 7 ਐਸਸੀਸੀ 673

ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗ: 1993 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ 02.10.2006 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਦਮਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚਾਲਕ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਕ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

8.1 ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਹਰ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉਭਾਰ ਵੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਹੁਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਉੱਦਮਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

8.2 ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹਨ। ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ 62% ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ ਵਿੱਚ 30% ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, 14 ਅਤੇ ਲਗਭਗ 45% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

---

13 '2024 ਥੀਮ: ਐਮਐਸਐਮਈ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ.ਜੀ (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ) <https://www.un.org/en/observances/micro small-medium-businesses-day> (2024)

14 'ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਈਕਰੋਸਕੋਪ: ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ' (ਮੈਕਿੰਸੇ ਗਲੋਬਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ) <https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/a-microscope-on-small-businesses-the-productivity chance-by-country#/> (29 ਮਈ, 2024); 'ਜੀਡੀਪੀ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ' (ਪ੍ਰੈਸ ਸੂਚਨਾ ਬਿਊਰੋ) <https://pib.gov.in/PressReleaseIframePage.aspx?PRID=2035073> (22 ਜੁਲਾਈ, 2024)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਨਿਰਯਾਤ [15] ਭਾਰਤੀ ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਈ ਖੇਤਰ ਦੇ 202816 ਤੱਕ 1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਵਧਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਈ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਈ ਵਿੱਚੋਂ [17] ਅਤੇ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਸੂਖਮ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਈ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ।

8.3 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਹਰ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਐਮਈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਝਲਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, "ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਐਮਈ ਮੁੱਲ-ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ 30% ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ 62% ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ", ਜਦੋਂ ਕਿ "ਹੋਰ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 49% ਅਤੇ 77%" [19] 2023-2024 ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਐਮਈ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

10. ***ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:*** ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਏ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ. ਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹਨ,

---

15 'ਐਮਐਸਐਮਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ' (ਪ੍ਰੈਸ ਸੂਚਨਾ ਬਿਊਰੋ) <https://pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2087361> (23 ਦਸੰਬਰ, 2024)

16 'ਐਮਐਸਐਮਈ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ' (ਇਨਵੈਸਟ ਇੰਡੀਆ) <https://www.investindia.gov.in/team ਭਾਰਤ-ਬਲੌਗ/ਐਮਐਸਐਮਈ-ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ-ਭਾਰਤ-ਆਰਥਿਕ-ਭਵਿੱਖ> (28 ਜੂਨ, 2024)

17 'ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮ' (ਲੋਕ ਸਭਾ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ) <https://eparlib.nic.in/bitstream/123456789/2502792/ 1/AU3648.pdf> (10 ਅਗਸਤ, 2023)।

18 "ਐਮਐਸਐਮਈ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ" (ਲੋਕ ਸਭਾ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ) <https://eparlib.nic.in/bitstream/123456789/2974207/1/AU1128.pdf> (8 ਫਰਵਰੀ, 2024)।

19 'ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਮਾਈਕਰੋਸਕੋਪ: ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ' (ਮੈਕਿਨਸੇ ਗਲੋਬਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ) <https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/a-microscope-on-small-businesses-the-productivity ਮੌਕੇ-ਦਰ-ਦੇਸ਼#/> (29 ਮਈ, 2024)

20 'ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ 2023-24' <https://www.indiabudget.gov.in/economicsurvey/doc/echapter.pdf> (2024) "ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਐਮਐਸਐਮਈ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਥੋਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧਣ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ... ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਮਐਸਐਮਈ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਘਾਟ, ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ, ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮੇਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ

10.1 ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। 21 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ (i) ਪਹੁੰਚਯੋਗ, (ii) ਕਿਫਾਇਤੀ, (iii) ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ (iv) ਇਕਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਲਈ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਈ ਫੋਰਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ. ਜਦੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

11. ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ: ਧਾਰਾ 2 (ਏ), (ਸੀ), (ਈ), (ਐਨ), 7, 8, 17, 18, 20 ਅਤੇ 21, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

---

21 ਦੇਖੋ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪ ਸੂਦਨ, (2016) 8 ਐਸਸੀਸੀ 509 "... ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ: (i) ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (ii) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਵਿਧੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (iii) ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਿਫਾਇਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ... ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

*"2. **ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ**- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ,*

(ਏ) "ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ।

(ਬੀ) ...

(ਸੀ) "ਬੋਰਡ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੋਰਡ;

(ਈ) "ਉੱਦਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਰਨਾਥ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦਯੋਗ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ 65) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ;

*7. **ਉੱਦਮਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ**- (1) ਉਦਯੋਗ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ 65) ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਬੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (4) ਅਤੇ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਮਾਲਕੀ, ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ, ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,*

(ਏ) ਉਦਯੋਗ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ 65) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

(i) ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ii) ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(iii) ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦਸ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ਬੀ) ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

(i) ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ii) ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(iii) ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮ, ਜਿੱਥੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੋ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

(3) ...

(4) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

15. ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ- ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸਪਲਾਇਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਮਿਆਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

16. ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੰਪਾਊਂਡ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵਿਆਜ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਮਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਬੈਂਕ ਦਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ 'ਤੇ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

"17. ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ- ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

18. ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ- (1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਤੋਂ 81 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, 1996 (1996 ਦਾ 26) ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(3) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ
(2) ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (1996 ਦਾ 26) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7

(4) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲੇ ਜਾਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਥਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

20. ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ- ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਕੌਂਸਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

21. ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਬਣਤਰ
(1) ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ—...

11.1 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 5 ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਐਕਟ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ, ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ. ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

12. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ: ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ

ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੋਸ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਥਾਤ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਜਾਂ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉੱਦਮ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ।

13. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਕਤ 'ਵਿਵਾਦ' "ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋੜ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ, "ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ"। ਧਾਰਾ 16 ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ 15, 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਜਿਸਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ,..." ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਸਿਰਫ ਇਕ ਉੱਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

14. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

14.1 ਕੇਵਲ ਪਾਠ: ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦਾ ਪਾਠ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸ਼ੁਣੀਬੱਧ ਹੈ. ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ" ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 17, ਫਿਰ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 16 ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 'ਤੇ ਰੁਕ ਕੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਪਸ਼ਟ ਪਾਠ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ' ਨੂੰ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਅਰਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ"।22 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ 'ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਕਰਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ' ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ "ਸਪਲਾਇਰ" ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ. ਅਦਾਲਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਸਪਲਾਇਰ" ਨਾਲ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

14.2 ਪ੍ਰਸੰਗ: ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਸਿਰਫ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਉੱਦਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14.3 ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ "ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ. ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇ।

---

22 *ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਿੰਡੇ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ* (2020) 16 ਐਸਸੀਸੀ 335; *ਗਰਿੱਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉੜੀਸਾ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਸਟਰਨ ਮੈਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼* (2011) 11 ਐਸਸੀਸੀ 334

14.4 ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ: ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੀਟ ਐਂਕਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਕੱਢਾਂਗੇ;

> 2 (ਐਨ) "ਸਪਲਾਇਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:
>
> (i) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ 1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ;
>
> (ii) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ 1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ;
>
> (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ;

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐਨ) ਦੇ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ (i) ਐਨਐਸਆਈਸੀ, (ii) ਐਸਆਈਡੀਸੀ ਅਤੇ (iii) ਕੰਪਨੀ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ, ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਪਲਾਇਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ,

ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਅਸੰਗਠਿਤ ਉਦਯੋਗ ਹੈ, ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

14.5 ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ: ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਸੂਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

> ***8. ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ*** - (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, -
>
> (ਏ) ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ
>
> (ਬੀ) ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ; ਜਾਂ
>
> (ਸੀ) ਉਦਯੋਗ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ 65) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ,
>
> ਮੱਧਮ ਉੱਦਮਾਂ ਦੇ ਸੂਖਮ, ਛੋਟੇ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
>
> ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-
>
> (ਏ) ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ; ਅਤੇ
>
> (ਬੀ) ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਉਦਯੋਗ

(ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ 65), ਜਿਸ ਦਾ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਪਰ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ) ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ.477 (ਈ) ਵਿੱਚ 25 ਜੁਲਾਈ, 1991 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਹੋਵੇਗਾ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰੋ।

(2) ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਰੂਪ, ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(3) ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਧਾਰਾ 8 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, "ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵੀ, "ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਚੋਣ ਜਾਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਪੈਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ, ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ "ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਗੇ" ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਝਲਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ

14.6 ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> ***4.5 ਐਮਐਸਐਮਈ ਦਾ ਰਸਮੀਕਰਨ***
>
> ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਮੂਨਾ ਸਰਵੇਖਣ (ਐਨਐਸਐਸ) ਦੇ 73ਵੇਂ ਗੇੜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 63.39 ਮਿਲੀਅਨ ਐਮਐਸਐਮਈ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਐਮਐਸਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਨ। ਨੈਨੋ/ਘਰੇਲੂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ "ਸ਼ਾਸਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ" ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਲਾਭਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਐਮਐਸਈ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

---

23 ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਜੂਨ, 2019) <https://dcmsme gov.in/Report%20of%20Expert%20Committee%20on%20MSMEs%20-%20The%20U%20K%20 Sinha%20Committee%20constitutes%20by%20RBI.pdf>

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਅਕਸਰ, ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਪੈਨ, ਜੀਐਸਟੀ ਆਦਿ। ਰਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ, ਵੰਡ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਚਾਲਨ ਇਕਾਈਆਂ, ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਰੋਗੇਟ ਅੰਕੜਿਆਂ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਗਣਨਾ/ ਸਰਵੇਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਸਮੀਕਰਨ ਲਈ ਐਮਐਸਐਮਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਸਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

4.5.1 ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ

i. ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ***ਐਮਐਸਐਮਈ*** ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੂਖਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲੋੜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ (ਆਈ.ਡੀ.ਆਰ.) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੱਧਮ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੋ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਐਮਐਸਈ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਐਮਐਸਐਮਈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006, ਜੋ 2 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14.7 ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈ ਅਜੇ ਵੀ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਲਾਭਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ"। ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੈਗੂਲੇਟਰ 'ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਇਕਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ' ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਪੈਰਾ 4.5.1 ਰਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

14.8 ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ". ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਪਲਾਇਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਤੀਜਾ, ਧਾਰਾ 8 ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

14.9 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ "ਸੂਖਮ" [ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਐਚ)), "ਛੋਟਾ" [ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਐਮ)] ਜਾਂ "ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ" [ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਜੀ)], ਗਠਨ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ "ਮਾਨਤਾ", "ਸਹਿਮਤੀ" ਜਾਂ "ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ" ਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ "ਮੈਮੋਰੰਡਮ" ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਲੇਖਾ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉੱਦਮ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

15. 'ਸਪਲਾਇਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੇ ਉੱਦਮ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

17. *ਰੀ: ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ*: ਇਹ ਲੀਡ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਸਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ੩੪ ਤਹਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਐਮਐਸਐਮਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(i) ਕੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18(3) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

(ii)ਕੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ?

17.1 ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਆਰਡਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ;

> *"27... ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 2006 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਚੋਲਗੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ*

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ/ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

17.2 ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"40. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ 2006 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਅਤੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 23 (2-ਏ) ਦੇ ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ।

17.3 ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਐਮਐਸਐਮਈ ਵਿਚੋਲਗੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਐਮਐਸਐਮਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 41 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ।

“41... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸੈਟ-ਆਫ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

17.4 ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ;

"42. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜੀਈ ਟੀ ਐਂਡ ਡੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਕਤ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਇਕਾਈ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

43. ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਐਕਟ, 1993 ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ 25 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਤਾਰੀਖ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ,

---

24 *ਜੀਈ ਟੀ ਐਂਡ ਡੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਐਮਕੇਟੀਜੀ*, 2017 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 6978

25 ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰ (ਸੁਪਰਾ)

ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

44. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਤੁਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੀ ਕੋਈ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਸਿਲਪੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 19.01.2016.26 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 53 ਵਿੱਚੋਂ 41 ਬਿੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. *ਰੀ: ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ*[27] ਇਸ ਕੇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

---

26 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। 25, ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾ ਪੰਨਾ 13

27 [2022] 19 ਐਸਸੀਆਰ 1094: (2023) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 401

(i) ਕੀ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ?
(ii) ਕੀ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, 1996?
(iii) ਕੀ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਖੁਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੋਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ?

20. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਵਾਲ। ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ, ਜੇ ਉੱਦਮ ਨੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ. ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 52.1 ਤੋਂ 52.5 ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"52. ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ:

52.1. ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦਾ ਅਧਿਆਇ 5 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

52.2 ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

52.3. ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (2) ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਐਕਟ, 2006 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

52.4. ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18(3) ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ/ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੌਂਸਲ/ਸੰਸਥਾ/ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

52.5. ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੌਂਸਲ/ਸੰਸਥਾ/ਕੇਂਦਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

21. ਅਦਾਲਤ ਪੈਰਾ 52.6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

52.6. ਕੋਈ ਧਿਰ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ.ਈ.ਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ "ਸਪਲਾਇਰ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ.ਈ.ਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸਪਲਾਇਰ" ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਕੁਝ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ, ਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

"49. ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਰਟੀ ਸਪਲਾਇਰ "ਸਪਲਾਇਰ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, 2006 ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ. ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"50. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੇਸ 28 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

51. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਧਿਰ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਨ) ਅਨੁਸਾਰ "ਸਪਲਾਇਰ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਲਾਇਰ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਧਿਰ ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੌਂਸਲ/ ਸੰਸਥਾ/ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਨੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

---

28. "42. ... ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

43. ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਐਕਟ, 1993 ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਐਸਈਬੀ (ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਐਸਈਬੀ, (2019) 19 ਐਸਸੀਸੀ 529: (2020) 4 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 409 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਉਲਟ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

44. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮਐਸਐਮਈ ਐਕਟ 2006 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਖਮ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਤੁਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ. ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪੈਰਾ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"77. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 'ਤੇ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ, ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ, ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੌਂਸਲ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। 3) ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ, 2006 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੌਂਸਲ/ਸੰਸਥਾ/ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

25. ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ ਨੇ *ਵੈਸ਼ਨੇ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਹੈਮਿਲਟਨ ਮੈਡੀਕਲ ਏਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*[29] ਅਤੇ *ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਤੇਸ਼ ਅਸਟੇਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਾਈਕਰੋ ਐਂਡ ਸਮਾਲ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਫੈਸਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ *ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

26. ਵੈਸ਼ਨੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ 24.08.2020 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 28.08.2020 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮਐਸਐਮਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

---

29 [2022] 1 ਐਸਸੀਆਰ 771: 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 355

30 ਸੀ.ਏ. ਨੰ. 5276/2022@ ਐੱਸ.ਐੱਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰ. 26682/2018

ਨਾ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

26.1 ਨਿਤੇਸ਼ ਅਸਟੇਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

27. ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, *ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਦੇ, ਨਿਯਮ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ"। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, *ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ* [32] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਮਿਸਾਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਦੇ" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 141 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। *ਅਰਨੀਤ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ* [33] ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 141 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਸਾਈਲੈਂਟੀਓ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ"

28. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ, ਸਾਡੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

---

31 [1991] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 64: (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 139

32 [1988] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 929: (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 101

33 [2000] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 69: (2000) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 488

ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਉਤਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।34 ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

29. ***ਸਿੱਟਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ:*** ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਰਾਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀਏ ਕਿ ਸਿਲਪੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਹਾਕਾਲੀ ਫੂਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਨੇ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਤੇਸ਼ ਅਸਟੇਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

30. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਪੇਪਰਬੁੱਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

†ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੈੱਡਨੋਟਸ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

---

34 *ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਆਲ ਗੁਜਰਾਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ* **(2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 473;** *ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟੈਨਲੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ* **(2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 210;** *ਭਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੀ ਕੇਸਾਵਨ* **(2004) 9 ਐਸਸੀਸੀ 772;** *ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ* **(2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 379;** *ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਕੋਲ* **(2000) 6 ਐਸਸੀਸੀ 415;** ਦੁਰਗਾ ਦਾਸ ਬਾਸੂ ਵਿੱਚ 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ' (9ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 9), ਪੰਨਾ 9858; 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ' (9ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 9858) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ', 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ' (9ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 9858; ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੋ, ਐਲਨ ਬਨਾਮ ਹੜ੍ਹ, (1893) ਏਸੀ 1 "ਇੱਕ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ"

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016